

Protokoll 8/2025

Tid Torsdagen den 16 oktober 2025 kl. 15.30-15.55

Plats Stora kollegiesalen, Stadshuset

Justering Fredagen den 24 oktober 2025, §§ 1-6, 16, 17, 23, 24,
29, 30, 32-35

Omedelbart justerade paragrafer

Justering Torsdagen den 16 oktober 2025, §§ 7-15, 18-22, 25-28,
31, 36

Anders Österberg

Dennis Wedin

Närvarande

Beslutande ledamöter

Anders Österberg (S) ordföranden

Dennis Wedin (M) vice ordföranden

Margareta Stavling (S)

Anders Göransson (S)

Deniz Butros (V)

Lennart Tonell (MP)

Rita Valanko (M)

Fredrik Sand (M)

Gabriel Kroon (SD)

Peter Öberg (L)

Linn Bessner (C)

Tjänstgörande ersättare

Emil Bustos (S)

Tim Schnoor (V) §§ 1-19, 21-36

Agneta Sundberg § 20

för Ingela Edlund (S)

för Jonathan Metzger (V)

för Jonathan Metzger (V)

Ersättare:

Bengt-Olov Tengmark (S)

Maj-Len Eklund (S)

Agneta Sundberg (V) §§ 1-19, 36

Felix Schartner Giertha (MP)

Johan Ekwall (M)

Robert Stahre (M)

Torbjörn Ebérus (M)

Anders Edin (SD)

Aron Modig (KD)

Tjänstemän

Förvaltningschefen Thomas Andersson, Jenni Almgren, Susanne Bengtsson, Oskar Bjelke, Göran Carlberg, Britta Eliasson, Annika Forsing, Sverker Henriksson, Anders Jonsson, Carolina Zandén och nämndsekreterare Fabian Lind, samt borgarrådssekreteraren Sonja Pagrotsky, personalföreträdaren Liina Cullblad §§ 1-6 och personalföreträdaren Eva Brynk §§ 1-6.

§34**Skrivelse angående muddermassor från Kolkajen. Svar på skrivelse från Anders Österberg m.fl. (S), Clara Lindblom m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP)**

Dnr E2025-02472

Beslut

Exploateringsnämnden beslutar enligt förslag från ordföranden Anders Österberg m.fl. (S), Deniz Butros m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP) med stöd av Linn Bessner (C):

1. Att exploateringsnämnden anser skrivelsen besvarad i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.
2. Att uppdra åt exploateringskontoret att dra tillbaka ansökan för vattenverksamhet som lämnats in till mark- och miljödomstolen.
3. Att uppdra åt exploateringskontoret att göra ett större omtag av projektet Kolkajen.
4. Att därutöver anföra följande:

I stadsutvecklingsområdet Norra Djurgårdsstaden pågår planering och genomförande för totalt cirka 12 000 nya bostäder efter att staden övertog gasverksområdet i samband med att stadsgasproduktionen lades ner. Inom delprojektet Kolkajen planeras det för nya bostäder, förskolor och lokaler för handel, kultur och centrumfunktioner samt parker, torg, kajer och ett allmänt bad. Etappen ligger utmed Husarviken och Lilla Värtan och gränsar till Gasverket som blir ett nav för kultur och upplevelser men också stadsdelsservice. På andra sidan Husarviken ligger Nationalstadsparken med sina stora grönområden.

Kolkajen är kontaminerad från tidigare sidoverksamhet till gasverksproduktionen. Markreningen är ett nödvändigt arbete oavsett framtida användning av området då föroreningar från obehandlade massor riskerar att spridas med grundvattnet till omgivande miljöer. Saneringen av mark är en direkt förutsättning för exploateringen av hela Hjorthagen för att stadens invånare ska kunna ha tillgång till kajen ner mot Lilla Värtan.

I Kolkajen planeras det även för att tillskapa ny mark för hus och gator genom utfyllnad i Lilla Värtans vattenområde. För utbyggnader i vattnet och hantering av förorenade sediment har en ansökan för vattenverksamhet lämnats in till mark- och miljödomstolen i april 2023. Ansökan avvisades i mars 2024 och en ny kompletterad ansökan skickades in under år 2024.

Vid nämndens sammanträde den 21 augusti 2025 bad vi exploateringskontoret att återkomma till nämnden med en analys av ett flertal frågor eftersom vi var tveksamma till den metod som exploateringskontoret valt.

Utifrån underlaget som nu presenterats gör vi bedömningen att ansökan till mark- och miljödomstolen ska dras tillbaka för att istället ta ett större omtag för projektet.

Under den remissrunda som pågått under de senaste månaderna har flera värdefulla synpunkter framkommit som kommer att vara viktiga för den fortsatta hanteringen. Det har bland annat rört synpunkten att effekterna av dumpning av muddermassor i den föreslagna formen inte är tillräckligt analyserade och att effekterna för havsmiljön och vattenkvaliteten i Östersjön därför är oklara. Det har också blivit tydligt att det därför finns en stor oro kring förslaget att dumpa muddermassor i Kanholmsfjärden.

Även om det finns starka skäl att bygga de drygt 400 bostäder som planeras på den aktuella delen av Kolkajen och att rena Östersjön på närmare 70 000 ton förorenade muddermassor så är det uppenbart att det folkliga stöd som krävs inte finns och att det finns stora osäkerheter både kring tillvägagångssätt och risker med dumpning i vatten.

Därför ger vi nu exploateringskontoret i uppdrag att göra ett omtag för projektet Kolkajen. I det uppdraget ligger att pröva om det behöver göras förändringar i detaljplanen, om det finns något annat sätt att åstadkomma landvinningen som krävs för de 400 bostäderna eller hur muddermassorna kan tas om hand utan att dumpa dessa i vatten.

Reservation

Samtliga ledamöter för Moderaterna reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Gabriel Kroon (SD) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Peter Öberg (L) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till kontorets förslag.

Handlingar i ärendet

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande från den 15 september 2025. Kontoret föreslår att nämnden beslutar enligt följande:

1. Exploateringsnämnden beslutar att besvara skrivelsen i enlighet med exploateringskontorets tjänsteutlåtande.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordföranden Anders Österberg (S), Deniz Butros m.fl. (V), Lennart Tonell (MP), med stöd av Linn Bessner (C) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordföranden Dennis Wedin m.fl. (M) föreslår att nämnden beslutar enligt följande:
 - a. Exploateringsnämnden beslutar att anse skrivelsen besvarad i enlighet med kontorets tjänsteutlåtande.
 - b. Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att dra tillbaka ansökan för vattenverksamhet som lämnats in till mark- och miljödomstolen.
 - c. Exploateringsnämnden beslutar att uppdra åt exploateringskontoret att göra ett större omtag av projektet Kolkajen.
 - d. Exploateringsnämnden beslutar att därutöver anföra följande:

Vi tackar kontoret för svaret på skrivelsen och ser fram emot att den planerade dumpningen i Kanholmsfjärden avbryts och att senare ta del av resultatet av det omtag som nu ska göras. Vi har sedan tidigare lyft fram krav på att alternativa lösningar för dumping, inklusive landbaserade alternativ, måste utredas och att muddermassorna i högre grad återanvänds i enlighet med avfallshierarkin.

Frågan om muddermassorna från Kolkajen och den planerade dumpningen i Kanholmsfjärden har väckt starka reaktioner i Stockholms skärgård. Boende,

föreningar och organisationer har påtalat både miljörisker och orimligheten i att dumpa stora mängder förorenade massor mitt i en av Sveriges mest värdefulla naturmiljöer.

Moderaterna i Stockholms stad delar kritiken och har krävt ett stopp av dumpningen i Kanholmsfjärden. Vi menar att det behövs en annan lösning för hanteringen av muddermassorna – en lösning som är långsiktigt hållbar, bättre utredd och som i högre grad tar tillvara på möjligheten att återanvända massorna på land.

Stockholms stad måste leva upp till samma hårda krav som vi ställer på andra aktörer. Bristerna i ansökan är av en sådan karaktär att en privat aktör aldrig hade fått klartecken. Konsekvenserna projektet har för vattenmiljö och de närboende behöver också kartläggas innan några nya beslut på området kan tas. Det är inte rimligt att ett av Stockholms och Sveriges mest värdefulla havsområden görs till avstjälningsplats för förorenade massor.

- 3) Gabriel Kroon (SD) föreslår att nämnden beslutar att besvara skrivelsen med Sverigedemokraternas utlåtande samt att därutöver anföra följande:

Dumpningen av muddermassor i skärgården är en existentiell fråga för den lokala naturmiljön. En aktör som påstår sig vara hållbar och miljövänlig kan inte tillåta en utbyggnation på en plats som sker på bekostnad av riksintresse Stockholms skärgård.

Med anledning av detta föreslår vi att utbyggnaden på vatten inte sker vid kolkajen och att muddringsansökan därmed återtas.

Likaledes bör staden i kommande projekt undvika exploatering på sanerad mark som kräver muddring och dumpning av massor i skärgården.

- 4) Peter Öberg (L) föreslår att nämnden beslutar enligt kontorets förslag.

Beslutsgång

Ordföranden Anders Österberg (S) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordföranden

Anders Österberg m.fl. (S), Dennis Butros m.fl. (V) och Lennart Tonell (MP).

Särskilt uttalande

Linn Bessner (C) lämnar särskilt uttalande enligt följande:

Centerpartiet välkomnar beslutet att stoppa den planerade dumpningen av muddermassor från Kolkajen i Stockholms skärgård. Vi har konsekvent lyft riskerna med att genomföra ett sådant ingrepp i våra känsliga havsmiljöer, och delar uppfattningen att det tidigare förslaget saknat såväl folkligt stöd, underlag som långsiktig hållbarhet. Att ansökan till Mark- och miljööverdomstolen nu tas tillbaka är en förutsättning för att göra ett nytt, mer ansvarstagande omtag av projektet. Saneringen av området är kritiskt för både miljön och för att stadsutvecklingen ska kunna fortsätta utan att tappa fart. Behovet av bostäder i Norra Djurgårdsstaden och ett färdigställande av stadsdelens strandlinje är fortsatt stort, och vi är måna om att omtaget inte resulterar i en reduktion av projektet – ett grönt Stockholm ska kunna finna metoder att förena hållbar masshantering med stadsutveckling.

Vid protokollet

Fabian Lind